Vad kan vi göra åt ungdomsrånen del 2

När vi diskuterar dessa frågor måste vi ha både långsiktiga och kortsiktiga handlingsalternativ. I mitt förra inlägg tog jag det korta perspektivet – vad gör vi här och nu när vi sitter med en förödmjukad och kränkt tonåring. Hur kan samhället agera direkt? För tyvärr händer ju ingenting mer än att den brottsutsatte får klara sig bäst hen kan och det rånande gängets tuppkam har vuxit. Och vad säger man till den mamma som givit polisen uppgifter om narkotikalagning vilket endast lett till att ens barn blivit pistolhotat som tjallare. Polisen har givit upp. I alla samtal jag haft beskriver ordningspolisen hur ensamma de känner sig.

Så jag lägger alltså tre förslag som faktiskt kan genomföras med kort varsel.

1. Omedelbart hembesök, samma dag hos den brottsdrabbade och då det görs en riskbedömning och erbjuds fortsatt stöd
2. Omhändertagande enligt lagen om tillfälligt omhändertagande av de ungdomar som det finns anledning att tro att de är gärningspersoner eller svansen till dem och då med en god föräldraintervention.
3. Återupprättande av de brottsförebyggande råden med bred föreningssamverkan men med tydligt fokus på det som är viktigt – inga allmänna informations/skrytmöten såsom tidigare.

Det finns fler enkla saker som kan göras. Ordningspolisen skulle kunna ha en stående order om att ringa forensisk service om man inte vet hur man säkrar en brottsplats. För min erfarenhet genom flera samtal är att man inte letar tillhyggen eller tomhylsor utan lämnar platsen efter att ha tagit upp anmälan.

Det juridiska språket måste förändras. När en tonåring vågat anmäla men inte har tillräckligt med konkret bevisning läggs förundersökning ner eller åtalet ogillas och då kallar man den brottsdrabbades version av händelsen som ”icke trovärdig”. Vilken mordhotad tonåring kan ha förtroende för en vuxenvärld som kallar det vittnesmål som man avger under stor rädsla som ”icke trovärdigt”.

Men givetvis måste man stämma i bäcken, stoppa nyrekrytering. Där är Södertälje ett oerhört intressant exempel. På få år har man gått från att legat långt under genomsnittet i Sverige när det gäller andelen gymnasiebehöriga till att ligga över genomsnittet. Det är ca 100 fler elever varje år som går vidare till gymnasiet. Det betyder 100 fler som ges chansen till en framtid. Då lockas man inte lika lätt till gängen.

Södertälje har åstadkommit en stor förändring när det gäller utpressning av butiksägare, kriminellt utnyttjande av välfärdsförmåner och de sedvanliga gängstriderna. Det intressanta är att kommunen genomsyras av en strategi som inte kräver extra resurser, inte består av nya projekt, inga omorganisationer, utom tvärtom – samarbete och att var och en gör mer av det man är bra på.

Så vi måste göra flera saker samtidigt men utifrån samarbete och en sammanhållen idé.

Carin Flemström

Bilden är från den presentation som Södertälje kommun gjorde på vårens inspirationskonferens för Brottsofferjouren Sverige.

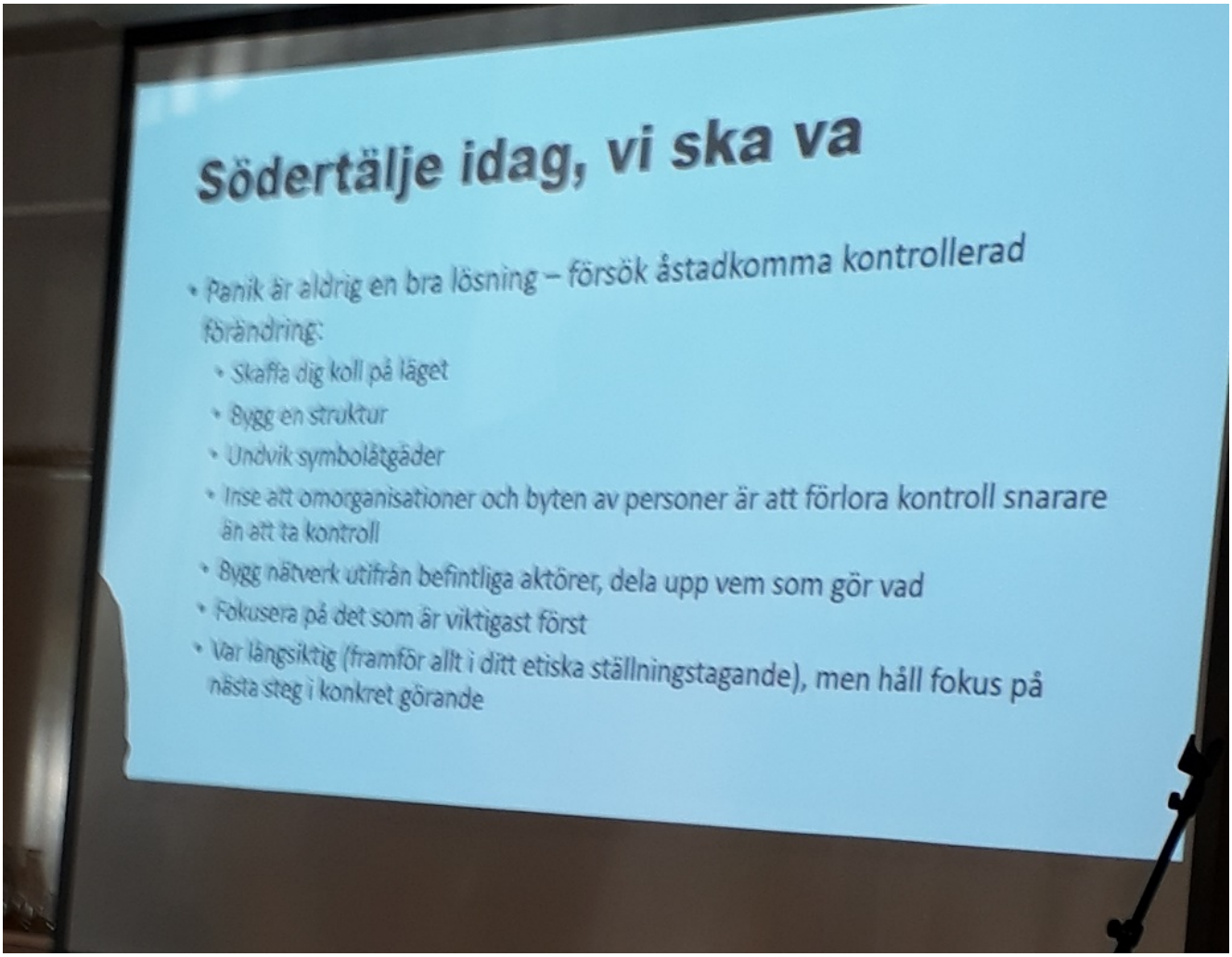
Södertälje idag, vi ska va
Panik är aldrig en bra lösning – försök åstadkomma kontrollerad förändring:
Skaffa dig koll på läget
Bygg en struktur
Undvik symbolåtgärder
Inse att omorganisationer och byten av personer är att förlora kontroll snarare än att ta kontroll
Bygg nätverk utifrån befintliga aktörer, dela upp vem som gör vad
Fokusera på det som är viktigast först
Var långsiktig (framför allt i ditt etiska ställningstagande), men håll fokus på nästa steg i konkret görande